

Handläggare
Åsa Härkegård
Telefon: 08-508 33 333**Till**
Utbildningsnämnden
2021-02-18

Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2019/1939

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
UtbildningsdirektörMalin Eriksson
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat "Stockholms stads trygghetsprogram 2020–2023" till utbildningsnämnden för yttrande. Programmet utgör, tillsammans med det redan antagna säkerhetsprogrammet, en revidering av stadens tidigare trygghets- och säkerhetsprogram. Programmet har fokus på det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till programförslagets sakliga innehåll, eftersom den gemensamma begreppsram som programmet omfattar ger en viktig grund för samverkan inom staden. Förvaltningen menar samtidigt att programmets struktur är svårtillgänglig. Avsaknaden av tydlighet riskerar att skapa svårigheter i implementering. Förvaltningen vill därför betona vikten av en omarbetning av programförslaget i syfte att skapa en mer strukturerad och tillgänglig text.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

I samband med budget för 2019 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att revidera Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021. I samband med revideringen har programmet delats upp i två program, ett trygghetsprogram och ett säkerhetsprogram. Kommunfullmäktige fastställde Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 i mars 2020.

Det nya förslaget till trygghetsprogram har tagits fram inom stadsledningskontoret. Förslaget lägger stor vikt vid det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet, som inte var beskrivet i större omfattning i det tidigare trygghets- och säkerhetsprogrammet.

Programmet ska ge en struktur för hur stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete ska planeras, genomföras, kommuniceras och följas upp. Programmet ska också vägleda stadens verksamheter i att bedriva ett målmedvetet brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som utgår från aktuella data, kartläggningar, orsaksanalyser och väl övervägda åtgärder samt tydliggöra vikten av en långsiktig planering och samverkan internt i staden och med externa aktörer.

Nämnder och bolagsstyrelser ska i samband verksamhetsplanering formulera egna mål och aktiviteter med utgångspunkt i trygghetsprogrammet och stadens budget. Uppföljningen av programmet ska genomföras inom ramen för den ordinarie uppföljningen av kommunfullmäktiges mål och budget.

Enligt programmet ansvarar facknämnderna och bolagsstyrelserna för respektive verksamhetsområde och ska bidra med kunskap och resurser till stadsdelsnämndernas arbete när detta är påkallat.

Utbildningsnämnden har enligt programmet, tillsammans med stadsdelsnämnderna och socialnämnden, ett särskilt ansvar att se till att stadens förebyggande arbete genomförs i enlighet med kunskapsbaserade arbetssätt. För att uppnå resultat ska samverkan initieras med kulturnämnden, idrottsnämnden och relevanta bolagsstyrelser samt andra berörda aktörer som exempelvis Polisregion Stockholm, Region Stockholm, näringsliv och civilsamhället.

Utbildningsnämnden, tillsammans med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden, har också ett särskilt

ansvar för att riktade sociala insatser är behovsanpassade, kunskapsbaserade och kontinuerligt följs upp. För att uppnå resultat ska samverkan initieras med kulturnämnden, idrottsnämnden och relevanta bolagsstyrelser samt andra berörda aktörer som exempelvis Polisregion Stockholm, Region Stockholm, näringsliv och civilsamhället.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och förskoleavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas av den fackliga samverkansgruppen den 9 februari 2021. Ärendet kommer också att behandlas av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 10 februari 2021.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till programförslagets sakliga innehåll. Programförslaget innehåller en gemensam begreppsram, vilket förvaltningen ser som en viktig grund för samverkan inom staden. Barnperspektivet lyfts fram tydligt, både inom programmets prioriterade områden och som helhet, vilket är mycket positivt. Förvaltningen har samtidigt synpunkter främst på programmets struktur.

Programmets struktur

Programmets struktur är enligt förvaltningen svårtillgänglig. Avsaknaden av en röd tråd, struktur och tydlighet riskerar att skapa svårigheter i implementering. Detta blir tydligt i en jämförelse med "Stockholms stads säkerhetsprogram för 2020-2023" som är mer kortfattat och har en tydligare struktur. Förvaltningen efterlyser en struktur som tydliggör mål, ansvarsfördelning och mandat, utifrån programmets prioriterade områden. För att lyckas med implementeringen måste ansvariga chefer och medarbetare förstå vem som ska göra vad, och varför det ska göras.

Förvaltningen vill därför betona vikten av en omarbetning av programförslaget i syfte att skapa en mer strukturerad och tillgänglig text. Om de strukturella bristerna i programmet lämnas utan åtgärd kommer det att krävas någon form av anvisning eller guide kring hur arbetet med implementering ska gå till, annars är risken stor att programmet inte får den styrande effekt som avses.

Programmet är omfattande till innehåll och ger mängder av exempel på det arbete som sker i dag, både inom staden och i samarbete med andra. Om programmet ska innehålla den typen av omfattande deskriptiv text, bör programmet tydligare belysa och förstärka förskolans och skolans betydelse i det trygghetsskapande arbetet, exempelvis under avsnittet "Förebyggande arbete" (sidan 21). I förslaget ligger det mesta av fokus på brottsförebyggande åtgärder. Några exempel på områden som skulle kunna belysas tydligare är elevers delaktighet i det trygghetsskapande arbetet, arbetet kring våldsprevention genom "MVP" och "Agera tillsammans" och vikten av ett långsiktigt arbete för en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för elever och personal. Även fritidshem, fritidsklubb, fritids- och ungdomsgårdar kan med fördel belysas i skrivningarna om det förebyggande arbetet att erbjuda barn och unga en aktiv fritid.

Förvaltningen har inte fått möjlighet att medverka i beredningen av förslaget, trots att programmet mycket tydligt lyfter fram skolans roll och betydelse för flera av programmets fokusområden. En sådan förankringsprocess hade kunnat bidra till kvaliteten på programmet och underlättat implementeringen.

Samordnare för brottsförebyggande arbete

Enligt programförslaget ska varje nämnd ha en utsedd samordnare som ansvarar för att samordna och förankra det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet, inklusive samverkan internt och externt. Samtidigt ställer stadens säkerhetsprogram krav på att varje nämnd ska ha en utsedd säkerhetssamordnare som ansvarar för att samordna och förankra säkerhetsarbetet.

Förvaltningen vill betona att detta är en tydlig utökning av dessa uppdrag i relation till tidigare program, som enbart innehöll krav på *en* samordnare med uppdrag att samordna trygghets- och säkerhetsarbetet *inom den egna nämnden eller bolaget*. Förvaltningen tycker det är viktigt att dessa båda samordnaruppdrag hanteras tillsammans för att minska risken för överlappande forum.

Utbildningsförvaltningens uppdrag inom trygghets- och säkerhetsfrågorna är både omfattande och diversifierat, och handlar om vitt skilda frågor som brandskydd, narkotikaprevention, värdegrundsarbete och samverkan med socialtjänst. Arbetet med samordning och stöd till skolorna är i dag fördelat på flera olika roller och avdelningar. Förvaltningen vill därför betona att de nya samordnarrollerna enligt trygghets- respektive säkerhetsprogrammet kan komma att kräva en översyn av hur ansvaret fördelas inom förvaltningen.

Fristående förskolor och skolor

En betydande del av Stockholms barn och elever går i fristående förskolor och skolor. Programmet saknar skrivningar kring vad som gäller för dessa verksamheter, såväl avseende programmets sakinhåll som frågor kring samverkan mellan exempelvis socialtjänsten och enskilda skolhuvudmän.

Förvaltningen vill understryka vikten av staden, främst genom stadsdelsförvaltningarnas socialtjänst, samarbetar med fristående förskolor och skolor kring trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Konsekvenser för jämställdhet och för barn och barns rättigheter

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet föreslås justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Bilaga

Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023